


## Zahtjevi za uzdržavanje - Španjolska



Izvorna jezična inačica ove stranice  nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

### SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
  - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
  - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
  - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
  - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?



## **1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?**

Pod uzdržavanjem se podrazumijeva sve što je nužno u pogledu prehrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi.

Uzdržavanjem je obuhvaćeno i obrazovanje i osposobljavanje uzdržavane osobe dok je ona maloljetna, pa čak i nakon što postane punoljetna ako se još uvijek redovno obrazuje. U slučaju razvoda, tijekom postupka zakonske rastave ili razvoda, uzdržavanje se može tražiti za djecu koja žive u roditeljskom domu i koja nisu financijski neovisna.

U iznos uzdržavanja uključeni su troškovi trudnoće i poroda, osim ako su pokriveni iz drugih izvora.

Postoji uzajamna obveza potpunog uzdržavanja među:

1. bračnim drugovima;
2. precima i potomcima.

Braći i sestrama trebali bi biti pokriveni samo nužni troškovi života, ako im je takva pomoć potrebna iz razloga koji se ne može pripisati uzdržavanoj osobi, uključujući, prema potrebi, pomoć koja je potrebna kako bi se mogli obrazovati.

## **2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?**

Djeca, dok ne postanu punoljetna, što se u Španjolskoj događa kad navršše 18 godina, osim ako maloljetnik ima dovoljno vlastitih prihoda. Nakon punoljetnosti obveza se nastavlja prema djeci sve dok ne postanu financijski neovisna, dok ne završe studij ili ako su nezaposlena, ali ne svojom krivnjom. U odnosu na maloljetnike treba uzeti u obzir članke Građanskog zakona o zajedničkim učincima poništaja braka, rastave i razvoda (članci 90. i dalje).

Dok su djeca maloljetna, naknada je za uzdržavanje prioritet i neizbježna obveza.

## **3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?**

Zahtjevi se trebaju podnositi sudovima, a nadležni su prvostupanjski sudovi (*Juzgados de Primera Instancia*).

### **Koji su ključni elementi postupka?**

Zahtjevi se obrađuju na usmenoj raspravi (*juicio verbal*). Ako se uzdržavanje zahtijeva kao dopunska mjera u pogledu zakonske rastave ili razvoda, ili kao mjera povezana s odnosom roditelja i djeteta u slučaju raskida para, obrađuje se u okviru istog postupka na usmenoj raspravi te ima neka posebna obilježja.

## **4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?**

Zahtjev mora podnijeti osobno predmetna stranka, osim u slučaju maloljetnika kada zahtjev podnosi osoba koja je zakonski odgovorna za maloljetnika, državno odvjetništvo (*el Fiscal*) ili agencija za zaštitu djece. Međutim, zahtjev može podnijeti zastupnik ako mu je izdana punomoć u nazočnosti javnog bilježnika, sudski službenik ili konzul u bilo kojoj španjolskoj diplomatskoj misiji u inozemstvu.

## **5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?**

Opće je pravilo da su nadležni sudovi u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja. Ako postoji više zajedničkih obveznika uzdržavanja (majka i otac), nadležni su sudovi u mjestu boravišta jednog od njih. Ako obveznik uzdržavanja nema boravište u Španjolskoj, nadležni su sudovi u njegovu zadnjem mjestu boravišta u Španjolskoj. U svim drugim okolnostima nadležni su sudovi u mjestu boravišta uzdržavane osobe.

## **6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?**

Tužitelja brani odvjetnik (*Abogado*), a zastupa pravni zastupnik ili odvjetnik nižeg ranga (*Procurador*).

### **7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?**

U Španjolskoj se za podnošenje zahtjeva čija je jedina svrha ishoditi plaćanje uzdržavanja ne naplaćuje naknada, osim naknada koje naplaćuju odvjetnici, pravni zastupnici i stručnjaci, ako se upotrebljava njihova pomoć.

Naknade koje naplaćuju odvjetnici i zakonski zastupnici temelje se na iznosu potraživanja. Ako tužitelj ili obveznik uzdržavanja nemaju dovoljno financijskih sredstava, dostupna im je financijska pomoć za pokrivanje sudskih troškova i oni mogu imati pravo na besplatnu pravnu pomoć kako je utvrđeno u članku 3. Zakona 1/1996 od 10. siječnja 1996. o besplatnoj pravnoj pomoći. Pomoć se sastoji od usluga koje pruža odvjetnik ili pravni zastupnik kojeg je imenovao sud za podnošenje zahtjeva, a sve sudske troškove, kao što su naknade vještaka ili troškovi objave odluka, također plaća država.

### **8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?**

U većini slučajeva utvrđuju se redovita plaćanja koja se, u skladu sa zakonom, moraju unaprijed plaćati svaki mjesec. Dogovori o jednokratnim paušalnim plaćanjima nisu uobičajeni. To je slučaj samo ako je potrebno otplatiti zaostale iznose uzdržavanja, ako je dužnik osoba bez nepokretne imovine i to je najbolji način osiguranja budućih plaćanja ili na temelju dogovora između stranaka. Sud izračunava stvarne iznose plaćanja primjenom apstraktnog zakonskog pravila koje se temelji na razmjernosti triju aspekata: potrebama uzdržavane osobe; financijskim sredstvima obveznika uzdržavanja i financijskim sredstvima drugih osoba koje su dužne pridonijeti uzdržavanju (suobveznici uzdržavanja) jednako kao i glavni obveznik uzdržavanja. U sudskoj odluci kojom se određuje iznos uzdržavanja mora biti utvrđena osnova za buduća ažuriranja. Ažuriranje se provodi automatski, prolaskom vremena i ažurirani iznos mora provoditi osoba koja je odgovorna za uplate. Ako obveznik uzdržavanja ne ažurira plaćanje uzdržavanja, to će učiniti sud na zahtjev uzdržavane osobe. Iznos uzdržavanja može se prilagoditi (također na zahtjev predmetne stranke) ako postoje znatne promjene činjenica na temelju kojih su se izvorno izračunavala plaćanja: iznosi se moraju povećati u slučaju poboljšanja financijske situacije obveznika uzdržavanja ili pogoršanja financijske situacije uzdržavane osobe i ako je potreban veći doprinos (na primjer, ako se bolest pogorša); iznosi se moraju smanjiti ako se pogorša situacija obveznika uzdržavanja ili povećaju sredstva uzdržavane osobe. Naposljetku, uzdržavanje se više ne mora plaćati ako su prestale postojati osnove za njegovo plaćanje.

Državno sudbeno vijeće (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) sastavilo je tablice za izračun iznosa naknade za uzdržavanje. Riječ je o smjernicama koje se temelje na potrebama djeteta, uzimajući u obzir prihod roditelja i broj djece u obitelji. Troškovi smještaja i obrazovanja isključeni su iz izračuna i stoga konačni iznos naknade mora biti prilagođen s obzirom na te troškove u svakom pojedinačnom slučaju. Vidjeti [http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder\\_Judicial](http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial).

### **9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?**

Uobičajeno sredstvo plaćanja je novac. Međutim, postoje dvije iznimke: obveznik uzdržavanja može izabrati da će ispuniti svoju obvezu osiguravanjem hrane i smještaja uzdržavanoj osobi u svojem domu. Uporaba te mogućnost strogo je ograničena u sudskoj praksi kada nema jamstva dobrih odnosa. Plaćanje prijenosom robe ili prava iznimka je i primjereno je samo u slučaju otplate zaostalih plaćanja ako postoji rizik da će roba nestati ili ako obveznik uzdržavanja nema imovine. Uzdržavanje se plaća izravno uzdržavanoj osobi. Najuobičajeniji je način bankovni prijenos. Ako je uzdržavana osoba maloljetnik ili nema pravnu sposobnost, plaćanja se vrše njegovu pravnom zastupniku.

U postupcima povezanim s raspadom braka i odnosima roditelja i djece, sudovi će kao način plaćanja uzdržavanja prihvatiti izravno plaćanje uzdržavanoj osobi kad je riječ o određenim troškovima maloljetnog djeteta (npr. obrazovanje, zdravstveno osiguranje itd.).

### **10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?**

U tom slučaju uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za izvršenje sudske odluke kojom je utvrđeno postojanje prava na plaćanje uzdržavanja. U Španjolskoj postoje sljedeći načini ovrhe: ovrha na plaći (osim minimalnog iznosa za preživljavanje u skladu s uputom suda); zadržavanje povrata poreza; ovrha bankovnih računa; zapljena davanja za socijalno osiguranje; zapljena robe i njezina javna prodaja. U određenim slučajevima kada nisu izvršena plaćanja uzdržavanja, to može biti proglašeno kaznenim djelom i počinitelj može biti kažnjen zatvorom.

### **11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.**

U slučaju dugovanja za plaćanje uzdržavanja, nema količinskih ograničenja na ovrhu računa ili robe u vlasništvu obveznika uzdržavanja, za razliku od situacije s drugim dugovima. Postupci za ispunjenje sljedećih obveza ne mogu se pokrenuti nakon pet godina.

### **12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?**

U slučaju zahtjeva za plaćanje uzdržavanja maloljetnicima ili osobama koje nemaju pravnu sposobnost, zastupanje može ponuditi državno odvjetništvo.

### **13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?**

„Jamstveni fond za plaćanje uzdržavanja”, uspostavljen Zakonom 42/2006 od 28. prosinca 2006. i reguliran Kraljevskim ukazom 1618/2007 od 7. prosinca 2007. fond je bez pravne osobnosti čija je svrha osigurati da maloljetnoj djeci bude plaćeno uzdržavanje koje im pripada u skladu sa sporazumom koji je odobrio sud ili odlukom suda u postupku zakonske rastave, razvoda, poništaja braka, utvrđivanja očinstva ili uzdržavanja plaćanjem iznosa koji će se smatrati predujmom.

Isplata predujma iz tog fonda može se ostvariti samo ako je odluku kojom se priznaje pravo na uzdržavanje donio španjolski sud.

### **14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:**

#### **14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?**

Da, u skladu s pravilima Europske unije i međunarodnim konvencijama o plaćanju uzdržavanja koje je ratificirala Španjolska, uzdržavana osoba može tražiti pomoć španjolskog središnjeg tijela koje ima sjedište u Ministarstvu pravosuđa.

#### **14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?**

Bilo kakvim komunikacijskim sredstvom s Odjelom za međunarodnu pravnu suradnju (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) pri Ministarstvu pravosuđa. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Telefon: 00 34 91 3902228/2295 /4437. Faks: 00 34 91 3904457

### **15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:**

#### **15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?**

Uzdržavana osoba koja ima boravište u drugoj državi članici može se obratiti središnjem tijelu te države i dostaviti dokaze da joj je odobreno pravo na uzdržavanje i tražiti da se središnje tijelo obrati španjolskom središnjem tijelu i da potom pokrene ovršni postupak u Španjolskoj. To je u skladu s pravilima Europske unije i međunarodnim konvencijama o plaćanju uzdržavanja koje je ratificirala Španjolska.

#### **15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?**

U skladu s uvjetima koje su propisala nadležna tijela predmetne države.

### **16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?**

Da, Europska unija (pa tako i Španjolska) ratificirala je protokol 8. travnja 2010.

### **17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?**

### **18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?**

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, stranke koje sudjeluju u sporu na koji se primjenjuje ta Uredba imaju učinkovit pristup pravosuđu u drugoj državi članici, uključujući postupak izvršenja i žalbe ili preispitivanja, u skladu s uvjetima propisanim u odgovarajućem poglavlju. Nadalje, zamoljena država članica pruža besplatnu pravnu pomoć za sve zahtjeve uzdržavane osobe u skladu s člankom 56. o obvezama uzdržavanja koje proizlaze iz odnosa između roditelja i djeteta prema osobi mlađoj od 21 godine.

### **19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?**

U Zakonu 1/1996 od 10. siječnja 1996. o besplatnoj pravnoj pomoći dodano je Poglavlje VII. pod naslovom „Besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima u Europskoj uniji”, u kojem se uređuje to pravo u odnosu na fizičke osobe bez obzira na to jesu li građani Europske unije ili državljani trećih zemalja koji zakonito borave u jednoj od država članica.

---

**Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.**

**Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.**

Posljednji put ažurirano: 30/05/2019